

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Akzo Nobel Salt B.V.
t.a.v. de heer N. van der Plas
Postbus 75730
1070 AS AMSTERDAM

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

sodm@minez.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 16 april 2018
Betreft Verscherpt toezicht blijft van kracht

Ons kenmerk
18038777

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Geachte heer Van der Plas,

Als gevolg van mijn brief van 9 september 2016, waarin Akzo Nobel onder verscherpt toezicht is geplaatst, heeft het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) in de afgelopen periode nauw contact met AkzoNobel onderhouden. Er is een wekelijks telefonisch overleg tussen Akzo Nobel en mijn medewerkers. Daarin wordt onder andere de laatst verkregen informatie en documentatie besproken. Verder zijn er vervolgesprekken en inspecties bij Akzo Nobel geweest. Ten slotte heeft SodM enkele malen uitgebreid met u gesproken over de stand van zaken met betrekking tot het transportleidingnetwerk, de boringen (putten) en de abandonnering van cavernes.

Ikzelf heb d.d. 29 maart 2018 met u deze drie onderwerpen doorgenomen en daarbij een aantal verwachtingen aangegeven en een aantal afspraken met u gemaakt. Deze brief beschrijft voor ieder van deze drie onderwerpen ('Lekkages in transportleidingen', 'Controle van alle putten' en 'Abandonnering van cavernes') kort de stand van zaken alsook de verwachtingen en afspraken. Conclusie van deze brief is dat het verscherpte toezicht op AkzoNobel nog van kracht blijft.

Lekkages in transportleidingen

Ten aanzien van het gebruik van de transportleidingen heeft AkzoNobel verbeteringen laten zien. Zo constateer ik dat AkzoNobel in de afgelopen periode structureel instemming vraagt bij de (her-)ingebruikname van pijpleidingen. Ook ten aanzien van de lekkages van transportleidingen is een verbetering waarneembaar. Tegelijkertijd heeft zich toch nog op 6 februari 2018 een lekkage voorgedaan.

Voor 2017 stel ik vast dat er zeven keer een lek is ontstaan in een transportleiding van AkzoNobel. Deze lekkages hebben zich in de eerste zeven maanden van 2017 voorgedaan. In dit verband merk ik op dat u heeft aangegeven dat AkzoNobel zich tot doel heeft gesteld per 1 januari 2018 geen lekkages van transportleidingen meer te hebben. Om dat te bereiken heeft u het transportnet grotendeels vernieuwd en oude leidingen buiten gebruik gesteld. Zoals eerder met u besproken, vond SodM het doel om per 1 januari 2018 geen lekkages te hebben, gelet op de zorgplicht, reëel en noodzakelijk. AkzoNobel heeft SodM vervolgens op 29 december 2017 geïnformeerd dat zij deze deadline niet haalt. Dit betekent dat een deel van het nieuwe transportnet nog

niet in gebruik is genomen. Vervolgens heeft zich op 6 februari 2018 in een gedeelte dat buiten gebruik zou worden gesteld na ingebruikname van het nieuwe transportnet, opnieuw een lekkage voorgedaan. Het niet halen van de 1 januari 2018 deadline heeft daarmee schadelijke gevolgen gehad.

In dit licht verwacht ik van u dat u de aanleg van het nieuwe leidingstelsel met grote urgentie voortzet. Ik ga ervan uit dat uiterlijk 1 mei 2018 het nieuwe transportnet in gebruik zal zijn en dat vanaf dat moment het optreden van lekkages in het pijpleidingnetwerk van AkzoNobel tot het verleden behoort. Gelet op uw zorgplicht en de urgentie van de situatie zal ik overwegen een Last Onder Dwangsom op te leggen indien u de 1 mei deadline niet haalt. Indien er nogmaals een lekkage in het oude deel van het netwerk optreedt, overweeg ik om u te gelasten het gebruik van dit deel van het netwerk te stoppen.

Controle van alle putten

Ten aanzien van de putten heeft SodM gesteld dat AkzoNobel alle putten (actief, inactief en geabandonneerd) moet onderzoeken, met als doel om lekkages van en verontreinigingen rond deze putten vast te stellen. Op basis van de resultaten dient AkzoNobel maatregelen te nemen teneinde verontreinigingen te voorkomen en – voor zover reeds aanwezig – zo veel mogelijk ongedaan te maken. Gelet hierop merk ik het volgende op:

Actieve putten

Op aanwijzing van SodM heeft AkzoNobel een reeks van actieve putten getest. Aanvullend heeft AkzoNobel aangegeven al haar actieve putten te controleren tijdens het reguliere werkprogramma. Inmiddels zijn 47 van de 87 actieve putten getest en zijn er geen lekkages gevonden.

Inactieve putten

Medio 2016 werd duidelijk dat AkzoNobel inactieve putten heeft die lek zijn. Na constatering van een lekkage in put 335 en vier vergelijkbare putten (de zogeheten prio-1 putten) heeft AkzoNobel getracht te achterhalen wat de oorzaak is geweest van deze lekkages. Dit heeft geresulteerd in de formulering van mogelijke oorzaken, zoals bijvoorbeeld het gebruik van verbuizing van verschillende lengtes en diameter in de periode 1986 -1990. Dit kan resulteren in slecht afdichtende verbindingen.

Op basis van de mogelijke oorzaken heeft AkzoNobel 32 inactieve putten geselecteerd met een verhoogd risico (zogeheten prio-2 putten). Voor deze putten heeft AkzoNobel een planning opgesteld en bij SodM ingediend. Conform deze planning zijn alle prio-2 putten vóór 1 januari 2018 gecontroleerd op lekkage. Hierbij is vastgesteld dat in acht van deze prio-2 putten lek waren (samen met de vijf prio-1 putten zijn er daarmee tot dusver in totaal dertien lekkende, inactieve putten gevonden).

Rond deze putten zijn inmiddels bodemonderzoeken uitgevoerd waaruit blijkt dat de bodem rond deze putten tot een straal van circa 20 meter met olie

verontreinigd is. Momenteel bestudeert SodM de ontvangen rapporten daarover, die SodM uit oogpunt van transparantie op haar website heeft gezet. AkzoNobel voert eerst alle bodemonderzoeken uit om de omvang van de verontreinigingen in kaart te brengen. Daardoor is het onderzoek naar saneringsmogelijkheden van de ondiepe en diepe verontreiniging nog niet goed op gang gekomen. Op 1 april 2018 heb ik uw generiek plan van aanpak voor het saneren van bodem rond lekkende putten ontvangen. De saneringsaanpak van de individuele putten zal door de betreffende gemeenten en SodM beoordeeld worden.

Begin 2018 heeft AkzoNobel de eerder genoemde analyse naar de oorzaak van de lekken geactualiseerd met alle op dat moment beschikbare testgegevens en op 22 februari 2018 aan SodM gepresenteerd. Hieruit bleek dat er nog 3 inactieve putten zijn met een verhoogd risico op lekkage. Gelet hierop verwacht ik dat deze drie putten (put 144, 145 en 159) op lekkage worden getest en dat u mij de resultaten daarvan uiterlijk op 1 juni 2018 doet toekomen. Van alle overige inactieve putten zonder verhoogd risico op lekkage, verwacht ik dat u deze op lekkage test voordat deze worden gebruikt als actieve put, of worden getest tijdens abandonneren van de put.

Geabandonneerde putten

Omdat niet kan worden uitgesloten dat reeds geabandonneerde putten in het verleden hebben gelekt en een verontreiniging hebben veroorzaakt, is AkzoNobel gestart met het uitvoeren van milieukundige onderzoeken naar bodemverontreiniging nabij deze putten. Ik verwacht dat u deze onderzoeken continueert en de peilbuizen rond deze putten jaarlijks blijft monitoren. Ik verwacht uiterlijk 1 juni 2018 een precieze tijdsplanning van de onderzoeken naar verontreiniging rond *alle* geabandonneerde putten.

Abandonnering Heiligerlee cavernes

Een groeiende bron van zorgen bij SodM is het gebrek aan abandonneringsbeleid bij AkzoNobel. Uw bedrijf laat zien geen urgentie toe te kennen aan het ordelijk beëindigen van de winning. Met name bij Heiligerlee en Zuidwending draagt AkzoNobel inmiddels verantwoordelijkheid over bijzonder grote cavernes (miljoenen kubieke meters aan openstaand volume) die niet langer worden gebruikt zonder dat een goede abandonneringsaanpak is bepaald en in gang gezet. In Twente gaat het om een groot aantal cavernes die in volume veel kleiner zijn. In beide gevallen is dat een onwenselijke situatie.

Ik constateer dat het abandonneringsproces in de afgelopen twee jaar sterk is vertraagd. De vertragingen worden steeds toegewezen aan technische problemen en het zoeken naar een goede oplossing daarvoor. Dit gebrek aan technische controle en visie op de wijze van abandonnering is zorgelijk. Ik wil benadrukken dat het zo goed mogelijk opruimen van de restanten van mijnbouw een essentieel onderdeel is van een mijnbouwactiviteit.

Mocht het technisch niet mogelijk zijn de grote cavernes zoals in Heiligerlee op een goede wijze af te sluiten dan is het ook niet wenselijk dat er nog extra

cavernes van dat formaat bij komen. Ik verwacht daarom uiterlijk 1 september 2018 een plan van AkzoNobel hoe te komen tot een plan voor het onderzoeken en bepalen welke abandonneringsaanpak het beste werkt voor de grote cavernes in Heiligerlee en de vele cavernes in Twente.

Trilling Heiligerlee

Op 19 november 2017 heeft er een lichte trilling in de nabijheid van de Heiligerlee cavernes plaatsgevonden. Het KNMI heeft SodM hier op 14 december 2017 over ingelicht en op dezelfde dag hebben mijn werknemers dit aan AkzoNobel gemeld. Ik heb zorg over de oorzaak van deze trilling. Het is momenteel nog steeds niet duidelijk of het gaat om een vallend brok gesteente in de caveerne (een teken van mogelijke caveerne-instabiliteit) of dat er een andere oorzaak aan te wijzen is.

AkzoNobel heeft op 20 december 2017 een eerste versie opgestuurd van het plan van aanpak met betrekking tot het onderzoek naar de trilling. De eerste onderzoeken lopen inmiddels en op aandringen van SodM is het sonaronderzoek van de HL-H caveerne eerder uitgevoerd dan gepland. Ondanks dat deze caveerne niet meer operationeel is, zijn er toch nog onverklaarbare veranderingen te zien op de sonarbeelden. Het is onduidelijk of dit de oorzaak van de trilling kan zijn geweest. Verder is er tweewekelijks contact tussen SodM en AkzoNobel over de voortgang van het onderzoek. Hoewel het plan van aanpak ondertussen verder is uitgewerkt, ontbreken er nog duidelijke tussenresultaten met einddatum om de voortgang van het onderzoek te monitoren.

Om toekomstige trillingen te kunnen detecteren, lokaliseren en de oorzaak te achterhalen is een lokaal micro-seismisch monitoringsnetwerk een vereiste. Ik ga ervan uit dat AkzoNobel prioriteit blijft geven aan het achterhalen van de oorzaak van de trilling en dat het geplande netwerk uiterlijk 30 september 2018 operationeel is. Verder zal het tweewekelijkse contact over de voortgang blijven plaatsvinden.

Het gebrek aan abandonneringsbeleid en -visie bij AkzoNobel is zorgelijk en verdient extra toezicht. Daarom zal ik bij het opstarten van nieuwe activiteiten scherp toezien op dit onderdeel van de gepresenteerde plannen. Ook zal ik in het toezicht op de bestaande cavernes strakker op abandonnering gaan sturen.

Conclusie

AkzoNobel heeft in de afgelopen periode met verhoogde prioriteit gewerkt aan het verbeteren van de transportleidingen en het controleren van alle putten op lekkages. Zij heeft hierbij goede voortgang geboekt. Tegelijkertijd heeft AkzoNobel deadlines niet gehaald en is zij nog niet klaar met deze activiteiten. Deze activiteiten moeten dan ook met hoge prioriteit doorgezet worden. Daarnaast is mijn oordeel dat AkzoNobel haar activiteiten rondom het komen tot goede abandonnering van cavernes met een duidelijk hogere urgentie moet uitvoeren. Het verscherpte toezicht op AkzoNobel dat is gestart naar aanleiding van lekkages in de pijpleidingen en putten zal dan ook vooralsnog van kracht blijven.

Samenvattend geef ik hierna nog een overzicht van de met u gemaakt afspraken:

1. Uiterlijk op 1 mei 2018 is het nieuwe transportnet in gebruik, waardoor frequente lekkages in het transportleidingnetwerk voorkomen worden.
2. Uiterlijk op 1 juni 2018 ontvang ik van u het resultaat van de test op lekkage van de putten 144, 145 en 159.
3. Ten aanzien van de inactieve putten zonder verhoogd risico op lekkage, verwacht ik dat u deze op lekkage test voordat deze worden gebruikt als actieve put, of worden getest tijdens abandonneren van de put.
4. Uiterlijk op 1 juni 2018 ontvang ik van u een precieze tijdsplanning van de onderzoeken naar verontreiniging rond alle geabandonneerde putten.
5. Uiterlijk op 1 september 2018 ontvang ik van u een plan om te onderzoeken en vast te stellen welke wijze van abandonnering van de cavernes in Heiligerlee en in Hengelo het beste te volgen is.
6. Uiterlijk op 30 september 2018 is het geplande lokaal micro-seismisch monitoringsnetwerk operationeel teneinde toekomstige trillingen rond de cavernes bij Heiligerlee te kunnen detecteren, lokaliseren en de oorzaak te achterhalen.

Met vriendelijke groet,

ir. T.F. Kockelkoren, MBA
Inspecteur-generaal der Mijnen